

[Hovmand.]

21, stk. 4, fremgår, at bibliotekerne har pligt til at destruere forældede, opslidte, snavsede eller til stadighed ubenyttede bøger. Jeg er enig i, at værdiløse bøger og plader bør destrueres, helst så man genbruger til papirfremstilling. Men hvis en bog repræsenterer en vis værdi, bør den ikke destrueres.

Jeg står her med en bog, som jeg tror ministeren vil tillægge en vis værdi, andre har en anden opfattelse. Jens Otto Krags »Dagbog ved et årsskifte« er en af de mange tusinde bøger, der er kasseret på centralbiblioteket i Nykøbing Falster og har endt sine dage på Vestforbrænding i København. Da den udkom, blev den købt af bibliotekerne i et ret stort antal, fordi den var temmelig efterspurgt, men nu er interessen svundet ind, og selv om dagbogsbladene hverken er grumsede eller slidte, kastes de alligevel på bålet for ikke at tage plads op for andre bøger på biblioteket.

Jeg vil gerne bede om ministerens bemærkninger til denne problemstilling. Jeg håber meget, at han vil løse op for de problemer, der her er nævnt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Mathiasen):

Også uden i dette tilfælde at skulle være værdidommer vil jeg da gerne sige, at jeg følger hele denne problematik med megen opmærksomhed og har gjort mig de samme overvejelser som hr. Hovmand.

De gældende bestemmelser om vedligeholdelse af folkebibliotekernes bogbestand findes i en bekendtgørelse af 13. maj 1965, som i § 21, stk. 4, bl. a. fastsætter, at biblioteket skal sørge for, at forældede, opslidte, snavsede og stadig ubenyttede bøger skal destrueres, medmindre de i særlige tilfælde bør opbevares i bibliotekets bogbestand eller afgives til bibliotekernes depotbibliotek.

Det er umiddelbart indlysende, som hr. Hovmand selv fremførte det, at der må findes kassationsregler for bibliotekerne. Et biblioteks nytteværdi og tiltrækningskraft kræver, at der sker udskillelse, det samme gør de rene pladshensyn, og denne udskillelse sker på den måde. Men jeg vil gerne oplyse, at det er ikke helt rigtigt, når det har været sagt, at der årligt brændes 2 mill. bind. I 1975-76 kasseredes der i folkebibliotekerne ca. 1,2 mill. bind og i sko-

lebibliotekerne ca. 500.000, men det er langt fra alle disse bøger, der er brændt.

Inden for folkebibliotekernes område, som i denne henseende har størst interesse, er der 3 kategorier af bøger, som udskilles, nemlig 1) slidte og snavsede bøger, 2) forældede bøger og 3) de stadig ubenyttede bøger. For de første to kategoriers vedkommende må en destruktion være rimelig, da der er tale om bøger, som en offentlig institution hverken bør forære bort eller udbyde til salg.

En del af disse opslidte og forældede bøger går til forbrændingsanstalter, men en meget stor del går til papirmøllerne; hvor mange der brændes, og hvor mange der genbruges, findes der desværre ikke statistiske oplysninger om i dette øjeblik. Men det må antages, at genbrugsmetoden, som bibliotekerne selv foretrækker, er den hyppigst anvendte. Biblioteksbøgers genbrugsværdi er imidlertid på grund af indbindingen ret ringe, de kan kun bruges til fremstilling af grovvarer som emballagekarton, bølgepap o. lign.

Den tredje kategori, de stadig ubenyttede bøger, sikres i meget vidt omfang gennem depotbiblioteket, der holder eksemplarer til rådighed og virker som en clearinganstalt i forhold til alle arter af biblioteker. Også de ubenyttede bøger destrueres så vidt muligt i form af genbrug i papirindustrien.

Forslaget om salg af disse bøger er forståeligt. Jeg vil imidlertid være betænkelig ved umiddelbart at foretage ændringer i bekendtgørelsen om kassation og derved foregribe de drøftelser, som det specielt er pålagt bibliotekskommissionen i kommissoriet, bl. a. på initiativ af venstre, at tage op. Flere spørgsmål må nødvendigvis belyses, f. eks. problemets omfang overhovedet, hvilke regnskabs- og administrative problemer et bogsalg vil skabe i bibliotekerne, og ikke mindst de eventuelle konsekvenser for bogbranchen, hvis bibliotekerne bliver bogsælgere.

Disse og andre spørgsmål bør der gives kommissionen og bogudvalget tid til at overveje, imedens bibliotekerne animeres til under de øjeblikkelige vilkår at finde de mest egnede former for genbrug af bøger, der skal udskilles.

For grammofonpladers vedkommende er problemet ifølge sagens natur, herunder samlingernes omfang, meget lille. Slidte plader kan